

महर्षिवाल्मीकिसंस्कृतविश्वविद्यालयः, मौनधारा (मून्डडी), कपिष्ठलम् (कैथल)

कक्षा - आचार्यः

विषयः - दर्शनम्

दर्शन पाठ्यक्रम के उद्देश्य

1. जगत् में व्याप्त दुःख के मूल कारणों का ज्ञान कराकर उसके उपचार की दृष्टि प्रदान करना ।
2. सभी वस्तुओं के तात्त्विक ज्ञान की दृष्टि प्रदान करना ।
3. दर्शन शास्त्रो से अध्येता को तार्किक दृष्टि से अवगत कराना ।
4. जीवन के उद्देश्य पुरुषार्थ चतुष्टय के अन्तिम लक्ष्य मोक्ष के अभिप्राय का बोध कराना।
5. दर्शन शास्त्र से अध्येता में आध्यात्मिकता का संचार करना ।
6. दर्शन शास्त्र के अध्ययन से समाज को श्रेष्ठ अध्यापक, लेखक, विचारक, राजनेता, कानून- विशेषज्ञ, लोकसेवकादि प्रदान करना ।
7. दर्शनशास्त्र में निहित परम्परागत शास्त्र का ज्ञान एवं जीवन में उसकी उपादेयता विषयक ज्ञान करवाना ।
8. तुलनात्मक शोध की दृष्टि प्रदान करने हेतु प्रमुख दर्शन शास्त्रों का अध्ययन व अध्यापन करवाना ।

कक्षा - आचार्यः

विषयः - दर्शनम्

वैशेषिकदर्शनम्-I

सत्रार्द्धम् : प्रथमम्

पत्रम् : द्वितीयम्

विषय कूटाङ्कः	प्रश्नपत्र-क्रमाङ्कः	एककम्	पाठ्यग्रन्थः - आदितः परत्वापरत्वनिरूपणम्	पूर्णाङ्काः	अवधिः	श्रेयोऽङ्कः
AC(D)-1.2	द्वितीयम्		पाठ्यांशः	१००	९० होराः	६
		१	मडुलाचरणम्, पदार्थानां साधर्म्यं वैधर्म्यं, पृथ्वी, जलं तेजः आकाशादिद्रव्याणि	१६	१५ होराः	१
		२	संहारः सृष्टिश्च, गुणानां साधर्म्यं वैधर्म्यञ्च, रूपं रसः, गन्धः स्पर्शः, पाकजोत्पत्तिप्रक्रिया ।	१६	१५ होराः	१
		३	पीलुपाकः पिठरपाकश्च, संख्यालक्षणम्, अपेक्षाबुद्धिः ।	१६	१५ होराः	१
		४	परिमाणस्य लक्षणम्, तस्य भेदाः, नित्यपरिमाणम्, अनित्यपरिमाणं परिमाणस्य नित्यानित्यत्वविचारः ।	१६	१५ होराः	१
		५	द्व्यणुकादयः, पृथक्त्वम्, संयोगः, संयोगस्य, भेदः, विभागः विभागस्य भेदाः परत्वं अपरत्वञ्च ।	१६	१५ होराः	१
		६	आन्तरिकमूल्याङ्कनम् १. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अङ्काः ०५ २. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या अङ्काः ०५ ३. शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च अङ्काः ०५ ४. उपस्थितिः अङ्काः ०५ ७५% = ०१ अङ्कः ७६%-८०% = ०२ अङ्कौ ८१%-८५% = ०३ अङ्काः ८६%-९०% = ०४ अङ्काः ९१% तः अधिकम् = ०५ अङ्काः ।	२०	१५ होराः	१

सहायक पुस्तकानि

- वैशेषिकसूत्रोपस्कारः (वैशेषिक दर्शनम्), - आचार्य दुण्डिराज शास्त्री, 2019, चौखम्बा प्रकाशन
- वैशेषिक दर्शनम्, - आचार्य उदयवीर शास्त्री, विजय कुमार गोविन्दराम हसानन्द प्रकाशन
- वैशेषिक दर्शन - परिशीलन, शशिप्रभा कुमार, 2010, विद्यानिधि प्रकाशन
- प्रशस्तपादभाष्यम् (द्वितीय संस्करण) - गङ्गानाथ झा, सम्पूर्णानन्द संस्कृत विश्वविद्यालय
- वैशेषिक दर्शन (एक अध्ययन) - डॉ. श्रीनारायण मिश्र, चौखम्बा विद्याभवन
- न्याय वैशेषिक खण्डः - डॉ. शशि प्रभा कुमार, दिल्ली संस्कृत अकादमी
- Vaisesika Sutra of Kanada - Debashish Chakrabarty, D.K.Print World Pvt. Ltd.
- The Physics of Vaisesika - Dr. C.S.R.Prabhu, Sri Venkateswara Vedic University, Tirupati
- वैशेषिक दर्शन - स्वामी दर्शनानन्द सरस्वती, सत्य धर्म प्रकाशन
- वैशेषिक दर्शन - प्रो. कृ.त. पाण्डुरङ्ग, विद्याधीश स्नातकोत्तर संस्कृत शोध केन्द्र, बेङ्गलूरु

कक्षा - आचार्यः

विषयः - दर्शनम्

न्यायदर्शनम्- I

सत्रार्द्धम् : प्रथमम्

पत्रम् : तृतीयम्

विषय कूटाङ्कः	प्रश्नपत्र- क्रमाङ्कः	एककम्	पाठ्यग्रन्थः- प्रथमोऽध्यायः	पूर्णाङ्काः	अवधिः	श्रेयोऽङ्कः
			पाठ्यांशः	१००	९० होराः	६
		१	अभिधेयप्रयोजनसंबन्धप्रकरणम्, प्रमाणलक्षणम् ।	१६	१५ होराः	१
		२	प्रमेय लक्षणम्, न्यायपूर्वाङ्गलक्षणम्, न्यायाश्रयसिद्धान्त लक्षणम् ।	१६	१५ होराः	१
		३	न्यायोत्तराङ्गलक्षणम्, कथा लक्षणम्, हेत्वाभासलक्षणम्, हेत्वाभासभेदाः ।	१६	१५ होराः	१
		४	अनैकान्तिकः, विरुद्धः, प्रकरणसमः, साध्यसमः, कालातीतः ।	१६	१५ होराः	१
		५	छललक्षणम्, पुरुषाशक्तिलिङ्गदोषः, सामान्यलक्षणम् ।	१६	१५ होराः	१
	तृतीयम्	६	आन्तरिकमूल्याङ्कनम् १. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अङ्काः ०५ २. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या अङ्काः ०५ ३. शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च अङ्काः ०५ ४. उपस्थितिः अङ्काः ०५ ७५% = ०१ अङ्कः ७६%-८०% = ०२ अङ्कौ ८१%-८५% = ०३ अङ्काः ८६%-९०% = ०४ अङ्काः ९१% तः अधिकम् = ०५ अङ्काः ।	२०	१५ होराः	१

सहायक पुस्तकानि -

- न्यायसूत्रं - संपादक विनायक गणेश आनन्दश्रम मुद्रणालय, पुणे 1922
- न्यायसूत्रं वात्स्यायनभाष्यसहितम्, - दुर्दिराजशास्त्री, चौखम्बा संस्थान वाराणसी ।
- न्यायसूत्रं सुनन्दाहिन्दी व्याख्या समलंकार, - सच्चिदानन्द मिश्रः भारतीय विद्या प्रकाशन ।
- न्याय-दर्शन- - स्व. स्वामी दर्शनानन्द दी सरस्वती, पुस्तक मन्दिर, मथुरा /सर्वदेशिक आर्य प्रतिनिधि सभा, दिल्ली
- न्याय-दर्शनम् - आचार्य उदयवीर शास्त्री, विजय कुमार गोविन्दराम हसानन्द
- न्याय दर्शन में प्रमाण चतुष्टय - अभेदानन्द भट्टाचार्य, परिमल प्रकाशन
- न्याय-दर्शन - उदय नारायण सिंह, चौखम्बा संस्कृत प्रतिष्ठान
- न्याय-दर्शन - श्री अनन्त लाल ठाकुर, चौखम्बा संस्कृत शृंखला
- न्याय-परिचय - श्री किशोर नाथ झा, चौखम्बा विद्याभवन
- न्यायकोशः - भीमाचार्य वामन, चौखम्बा
- न्यायदर्शनम् (वात्स्यायनभाष्य एवं विश्वनाथ वृत्ति सहित) - चौखम्बा संस्थान, वाराणसी
- न्यायदर्शनम् वात्स्यायनभाष्य - चितनारायण पाठक
- भारतीय तर्कशास्त्री परिचय - केदारनाथ तिवारी, MLBD, नई दिल्ली
- भारतीय ज्ञान मीमांसा - नीलम सिंह, MLBD, नई दिल्ली

कक्षा - आचार्यः
विषयः - दर्शनम्
बौद्धदर्शनम्-I

सत्रार्द्धम् : प्रथमम्

पत्रम् : चतुर्थम्

विषय कूटाङ्कः	प्रश्नपत्र- क्रमाङ्कः	एककम्	पाठ्यग्रन्थः - आदितः स्वार्थानुमानपर्यन्तम्	पूर्णाङ्काः	अवधिः	श्रेयोऽङ्कः
AC(D)-1.4	चतुर्थम्		पाठ्यांशः	१००	९० होराः	६
		१	प्रमाणसामान्यलक्षणम्, प्रमाणद्वैविध्यम्, अनुमानशब्दनिर्वाचनम् प्रमाणसंख्याविप्रतिपत्तिः	१६	१५ होराः	१
		२	चार्वाकमतनिरासः, शब्दादिप्रमाणानां मानान्तरनिरासः उपमानविवेचनम्।	१६	१५ होराः	१
		३	एतद् प्रमाणस्य निरासः प्रत्यक्षलक्षणम्, प्रत्यक्षस्य चातुर्विध्यम्, चित्तचैतानां स्वसंवेदनत्वम्	१६	१५ होराः	१
		४	योग प्रत्यक्षम्, प्रत्यक्षस्य स्वलक्षणविषयत्वम्	१६	१५ होराः	१
		५	लिङ्गस्य त्रिरूपत्वम्, कार्यस्वभानुपलब्धि हेतोः निरूपणम्	१६	१५ होराः	१
		६	आन्तरिकमूल्याङ्कनम् १. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अङ्काः ०५ २. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या अङ्काः ०५ ३. शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च अङ्काः ०५ ४. उपस्थितिः अङ्काः ०५ ७५% = ०१ अङ्कः ७६%-८०% = ०२ अङ्कौ ८१%-८५% = ०३ अङ्काः ८६%-९०% = ०४ अङ्काः ९१% तः अधिकम् = ०५ अङ्काः।	२०	१५ होराः	१

सहायक पुस्तकानि

1. बौद्ध तर्कभाषा - रघुनाथगिरि, प्राच्य प्रकाशन, वाराणसी, 1969
2. बौद्ध दर्शन - बलदेवोपाध्याय, चौखम्बा
3. बौद्ध तर्कभाषा - B.Bhattacharya, Oriental Institute, Baroda
4. बौद्ध तर्कभाषा edited with a Sanskrit Commentary by Embar Krishnamcharya, French Institute of Pondichery

कक्षा - आचार्यः
विषयः - दर्शनम्
जैनदर्शनम्- I

सत्रार्द्धम् : प्रथमम्

पत्रम् : पञ्चमम्

विषय कूटाङ्कः	प्रश्नपत्र- क्रमाङ्कः	एककम्	पाठ्यग्रन्थः - आदितः पञ्चमाध्यायपर्यन्तम् ।	पूर्णाङ्काः	अवधिः	श्रेयोऽङ्कः
AC(D)- 1.5	पञ्चमम्		पाठ्यांशः	१००	१० होराः	६
		१	सम्यक्दर्शनम्, सप्तत्त्वानि, प्रमाणम्, मतिज्ञानम्, श्रुतज्ञानम् अवधिज्ञानम्, मिथ्याज्ञानम् ।	१६	१५ होराः	१
		२	नयः, नैगमः, संग्रहः, व्यवहारः, समभिरूढश्च, जीवनस्य स्वतस्त्वम् औपक्षमिकभावः क्षयिकभावः, क्षायोपशमिकभावः, औदयिकभावः ।	१६	१५ होराः	१
		३	जीवलक्षणम्, संसारिणः, जीवाः, शरीराणि, सप्तलोकाः, विक्रियाः, जम्बुद्वीपः, नद्यः, भूमयः, तिर्यग्योनयः, पर्वताः, सामानिकपरिषत्काः ।	१६	१५ होराः	१
		४	उर्ध्वलोकाः, देवभेदाः, वैमानिकदेववर्णनम्, देवानामायुष्यविचारः, तिर्यक्विचारः, नारकीय आयुष्यविचारः द्रव्यभेदौ ।	१६	१५ होराः	१
		५	जीवपुद्गलयोः आकाशवृत्तित्वविचारः, धर्माधर्मयोः द्रव्योपकारकत्वविचारः, पुदगलस्वरूपम्, तद्वृत्तिगुणश्च, बन्धनिर्वचनम्, कालनिर्वचनम्, गुणस्वरूपम् ।	१६	१५ होराः	१
		६	आन्तरिकमूल्याङ्कनम् १. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अङ्काः ०५ २. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या अङ्काः ०५ ३. शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च अङ्काः ०५ ४. उपस्थितिः अङ्काः ०५ ७५% = ०१ अङ्कः ७६%-८०% = ०२ अङ्कौ ८१%-८५% = ०३ अङ्काः ८६%-९०% = ०४ अङ्काः ९१% तः अधिकम् = ०५ अङ्काः ।	२०	१५ होराः	१

सहायक पुस्तकानि

- तत्त्वार्थसूत्र विवेचन सहित - 2001, पार्श्वनाथविद्यापीठ, वाराणसी
- तत्त्वार्थसूत्र प्रदीपिका सुबोधव्याख्या सहिता - प्रो. वीरसागर जैन, 2010, अहिंसा प्रसारक ट्रस्ट, मुम्बई
- तत्त्वार्थसूत्र, सम्पादन एवं प्रस्तावना - डॉ. सुदीप जैन, पारस प्रकाशन, दिल्ली
- भारतीय दर्शन - आचार्य बलदेवोपाध्याय, चौखम्बा ओरियन्टल
- भारतीय दर्शन - डॉ. राधा कृष्णन्,
- जैन धर्म और दर्शन - डॉ. कमला पन्त, राजपाल एण्ड सन्स
- जैन दर्शन में धर्म का स्वरूप - डॉ. कृष्ण कुमार सिंह, पार्श्वनाथ विद्यापीठ, वाराणसी
- जैन दर्शन - श्री लाल राम जी शास्त्री
- जैन दर्शन - मोहन लाल मेहता, श्री सन्मति, ज्ञानपीठ, आगरा
- जैन धर्म और दर्शन - मुनि श्री प्रमाण सागर जी महाराज
- जैन दर्शन परिभाषा कोश - वैज्ञानिक तथा तकनीक शब्दावली आयोग
- संस्कृत वाङ्मय का बृहद् इतिहास, द्वादश खण्ड, जैन-बौद्ध-चार्वाक दर्शन

कक्षा - आचार्यः

विषयः - दर्शनम्

वैशेषिकदर्शनम्- II

सत्रार्द्धम् : द्वितीयम्

पत्रम् : द्वितीयम्

विषय कूटाङ्कः	प्रश्नपत्र- क्रमाङ्कः	एककम्	पाठ्यग्रन्थः - बुद्धिनिरूपणतः समाप्तिपर्यन्तम्	पूर्णाङ्काः	अवधिः	श्रेयोऽङ्कः
AC(D)-2.5	द्वितीयम्		पाठ्यांशः	१००	९० होराः	६
		१	बुद्धिः, अविद्या, विद्या, प्रत्यक्षम्, लैङ्गिकम्, अनुमानस्य भेदाः	१६	१५ होराः	१
		२	अनुमाने शब्दान्तर्भावः, परार्थानुमानम्, अवयवाः, हेत्वाभासाः, असिद्धस्य भेदाः ।	१६	१५ होराः	१
		३	निदर्शनाभासाः, निदर्शनम्, निर्णयः, स्मृतिः, दुःखम्, कामः, द्वेषः, गुरुत्वम्, संस्कारः, धर्मः, अधर्मः ।	१६	१५ होराः	१
		४	मोक्षः, शब्दः, उत्क्षेपणादि पञ्चकर्माणि, सामान्यम् ।	१६	१५ होराः	१
		५	विशेषः, समवायः, योगाचार्यविभूत्यादिश्लोकः ।	१६	१५ होराः	१
		६	आन्तरिकमूल्याङ्कनम् १. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अङ्काः ०५ २. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या अङ्काः ०५ ३. शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च अङ्काः ०५ ४. उपस्थितिः अङ्काः ०५ ७५% = ०१ अङ्कः ७६%-८०% = ०२ अङ्कौ ८१%-८५% = ०३ अङ्काः ८६%-९०% = ०४ अङ्काः ९१% तः अधिकम् = ०५ अङ्काः ।	२०	१५ होराः	१

सहायक पुस्तकानि

- वैशेषिकसूत्रोपस्कारः (वैशेषिक दर्शनम्) - आचार्य दुण्डिराज शास्त्री, 2019, चौखम्बा प्रकाशन
- वैशेषिक दर्शनम् - आचार्य उदयवीर शास्त्री, विजय कुमार गोविन्दराम हसानन्द प्रकाशन
- वैशेषिक दर्शन - परिशीलन, शशिप्रभा कुमार, 2010, विद्यानिधि प्रकाशन
- प्रशस्तपादभाष्यम् (द्वितीय संस्करण) - गङ्गानाथ झा, सम्पूर्णानन्द संस्कृत विश्वविद्यालय
- वैशेषिक दर्शन (एक अध्ययन) - डॉ. श्रीनारायण मिश्र, चौखम्बा विद्याभवन
- न्याय वैशेषिक खण्डः - डॉ. शशि प्रभा कुमार, दिल्ली संस्कृत अकादमी
- Vaisesika Sutra of Kanada - Debashish Chakrabarty, D.K.Print World Pvt. Ltd.
- The Physics of Vaisesika - Dr. C.S.R.Prabhu, Sri Venkateswara Vedic University, Tirupati
- वैशेषिक दर्शन - स्वामी दर्शनानन्द सरस्वती, सत्य धर्म प्रकाशन
- वैशेषिक दर्शन - प्रो. कृ.त. पाण्डुरङ्ग, विद्याधीश स्नातकोत्तर संस्कृत शोध केन्द्र, बेङ्गलूरु

कक्षा - आचार्यः

विषयः - दर्शनम्

न्यायदर्शनम् - II

सत्रार्द्धम् : द्वितीयम्

पत्रम् : तृतीयम्

विषय कूटाङ्कः	प्रश्नपत्र- क्रमाङ्कः	एककम्	पाठ्यग्रन्थः - द्वितीयाध्यायः	पूर्णाङ्काः	अवधिः	श्रेयोऽङ्कः
AC(D)-2.3	तृतीयम्		पाठ्यांशः	१००	९० होराः	६
		१	संशयपरीक्षा, प्रमाण्यसामान्यपरीक्षा ।	१६	१५ होराः	१
		२	प्रत्यक्षलक्षणपरीक्षा, प्रत्यक्षस्य अनुमानत्वपरीक्षा, अवयविपरीक्षा ।	१६	१५ होराः	१
		३	अनुमानपरीक्षा वर्तमानपरीक्षा उपमानपरीक्षा च ।	१६	१५ होराः	१
		४	शब्दसामान्यपरीक्षा, शब्दविशेषपरीक्षा, प्रमाणचतुष्टयपरीक्षा ।	१६	१५ होराः	१
		५	शब्दनित्यत्वपरीक्षा, शब्दपरिमाणपरीक्षणम्, शब्दशक्तिपरीक्षा ।	१६	१५ होराः	१
		६	आन्तरिकमूल्याङ्कनम् १. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अङ्काः ०५ २. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या अङ्काः ०५ ३. शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च अङ्काः ०५ ४. उपस्थितिः अङ्काः ०५ ७५% = ०१ अङ्कः ७६%-८०% = ०२ अङ्कौ ८१%-८५% = ०३ अङ्काः ८६%-९०% = ०४ अङ्काः ९१% तः अधिकम् = ०५ अङ्काः ।	२०	१५ होराः	१

सहायक पुस्तकानि

- न्यायसूत्रं - संपादक विनायक गणेश आनन्दश्रम मुद्रणालय, पुणे 1922
- न्यायसूत्रं वात्स्यायनभाष्यसहितम् , - दुदिराजशास्त्री , चौखम्बा संस्थान वाराणसी ।
- न्यायसूत्रं सुनन्दाहिन्दी व्याख्या समलंकार , - सच्चिदानन्द मिश्रः भारतीय विद्या प्रकाशन ।
- न्याय-दर्शन - स्व. स्वामी दर्शनानन्द दी सरस्वती, पुस्तक मन्दिर, मथुरा /सर्वदेशिक आर्य प्रतिनिधि सभा, दिल्ली
- न्याय-दर्शनम् - आचार्य उदयवीर शास्त्री, विजय कुमार गोविन्दराम हसानन्द
- न्याय दर्शन में प्रमाण चतुष्टय - अभेदानन्द भट्टाचार्य, परिमल प्रकाशन
- न्याय-दर्शन - उदय नारायण सिंह, चौखम्बा संस्कृत प्रतिष्ठान
- न्याय-दर्शन - श्री अनन्त लाल ठाकुर, चौखम्बा संस्कृत शृंखला
- न्याय-परिचय - श्री किशोर नाथ झा, चौखम्बा विद्याभवन
- न्यायकोशः - भीमाचार्य वामन, चौखम्बा
- न्यायदर्शनम् (वात्स्यायनभाष्य एवं विश्वनाथ वृत्ति सहित) - चौखम्बा संस्थान , वाराणसी
- न्यायदर्शनम् वात्स्यायनभाष्य - चितनारायण पाठक
- भारतीय तर्कशास्त्री परिचय - केदारनाथ तिवारी, MLBD, नई दिल्ली
- भारतीय ज्ञान मीमांसा - नीलम सिंह, MLBD, नई दिल्ली

कक्षा - आचार्यः

विषयः - दर्शनम्

बौद्धदर्शनम्- II

सत्रार्द्धम् : द्वितीयम्

पत्रम् : चतुर्थम्

विषय कूटाङ्कः	प्रश्नपत्र- क्रमाङ्कः	एककम्	पाठ्यग्रन्थः - परार्थनुमानपरिच्छेदः	पूर्णाङ्काः	अवधिः	श्रेयोऽङ्कः
AC(D)-2.4	चतुर्थम्		पाठ्यांशः	१००	९० होराः	६
		१	परार्थनुमाननिरूपणम् , तस्य द्वैविध्यम् , स्वभावहेतोः निरूपणम् , स्वभावहेतोः वैधर्म्यवत् प्रयोगः।	१६	१५ होराः	१
		२	कार्यहेतोः वैधर्म्यवत्प्रयोगः अनुपलब्धेः साधर्म्यवैधर्म्यवत्प्रयोगः, ईश्वरसाधकानुमाननिरासः।	१६	१५ होराः	१
		३	त्रिलोचनमतखण्डनम् ईश्वरसाधकानुमाने अनुपत्तिः , व्यासिग्राहक प्रमाणम् , हेत्वाभासनिरूपणम् , तस्य भेदाः ।	१६	१५ होराः	१
		४	असाधारणनैकान्तिकः साधारणनैकान्तिकः	१६	१५ होराः	१
		५	संन्दिग्धविपक्षण्यावृत्तिकः, सर्वज्ञसमर्थनम् ।	१६	१५ होराः	१
		६	आन्तरिकमूल्याङ्कनम् १. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अङ्काः ०५ २. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या अङ्काः ०५ ३. शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च अङ्काः ०५ ४. उपस्थितिः अङ्काः ०५ ७५% = ०१ अङ्कः ७६%-८०% = ०२ अङ्कौ ८१%-८५% = ०३ अङ्काः ८६%-९०% = ०४ अङ्काः ९१% तः अधिकम् = ०५ अङ्काः ।	२०	१५ होराः	१

सहायक पुस्तकानि

1. बौद्ध तर्कभाषा - रघुनाथगिरि , प्राच्य प्रकाशन , वाराणसी, 1969
2. बौद्ध दर्शन - बलदेवोपाध्याय , चौखम्बा
3. बौद्ध तर्कभाषा - B.Bhattacharya, Oriental Institute , Baroda
4. बौद्ध तर्कभाषा edited with a Sanskrit Commentary by Embar Krishnamcharya, French Institute of Pondichery

कक्षा - आचार्यः
विषयः - दर्शनम्
जैनदर्शनम् - II

सत्रार्द्धम् : द्वितीयम्

पत्रम् : पञ्चमम्

विषय कूटाङ्कः	प्रश्नपत्र- क्रमाङ्कः	एककम्	पाठ्यग्रन्थः - षष्ठाध्यायात् दशमाध्याय पर्यन्तम् ।	पूर्णाङ्काः	अवधिः	श्रेयोऽङ्कः
AC(D)-2.5	पञ्चमम्		पाठ्यांशः	१००	१० होराः	६
		१	योगस्वरूपं तद्भेदाश्च, योगगुणाः, आस्रवभेदवर्णनम्, क्रियानिरूपणम्, भोग्याक्रिया, आस्रवकारणानि ।	१६	१५ होराः	१
		२	मनोज्ञानोज्ञव्रतभावनाविचारः, पापस्वरूपम्, तद्भेदाश्च, हिंसाभेदनिरूपणम्, अनृतनिरूपणम्, गृहस्थव्रतम्, अतिचाराः, अभिनिवेशाः, दानस्वरूपम्, बन्धव्यवस्था, बन्धभेदाः, कर्मस्वरूपम्, दर्शनावरणम्, मनः पर्ययज्ञानम् ।	१६	१५ होराः	१
		३	देवायुः, नरकायुः, मनुष्यायुः, नामनिरूपणम्, गोत्रविचारः व्रतस्वरूपनिरूपणम्, व्रतस्य भेदाः, व्रतभावनानिरूपणम्, विधिनिषेधयोः व्रतसम्पादनम्, ब्रह्मचर्यव्रतवर्णनम् ।	१६	१५ होराः	१
		४	कषायवेदनीयाः, कर्मभेदनिरूपणम्, पुण्यप्रकृतिस्वरूपम्, अनुभवः प्रकृतिभेदाः निर्जराः, गुप्तिः, धर्मः, अनुप्रेक्षा पुरस्कारः, चारित्रम्, तपः, प्रायश्चित्तम् निर्ग्रन्थाश्च ।	१६	१५ होराः	१
		५	केवलम्, मोक्षः, मोक्षकारणानि, धर्मास्तिकायः, सिद्धशिला, सिद्धक्षेत्रम्, मुक्तामुक्तजीवयोः भेदविचारः ।	१६	१५ होराः	१
		६	आन्तरिकमूल्याङ्कनम् १. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अङ्काः ०५ २. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या अङ्काः ०५ ३. शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च अङ्काः ०५ ४. उपस्थितिः अङ्काः ०५ ७५% = ०१ अङ्कः ७६%-८०% = ०२ अङ्कौ ८१%-८५% = ०३ अङ्काः ८६%-९०% = ०४ अङ्काः ९१% तः अधिकम् = ०५ अङ्काः ।	२०	१५ होराः	१

सहायक पुस्तकानि

- तत्त्वार्थसूत्र विवेचन सहित - 2001, पार्श्वनाथविद्यापीठ, वाराणसी
- तत्त्वार्थसूत्र प्रदीपिका सुबोधव्याख्या सहिता - प्रो. वीरसागर जैन, 2010, अहिंसा प्रसारक ट्रस्ट, मुम्बई
- तत्त्वार्थसूत्र, सम्पादन एवं प्रस्तावना - डॉ. सुदीप जैन, पारस प्रकाशन, दिल्ली
- भारतीय दर्शन - आचार्य बलदेवोपाध्याय, चौखम्बा ओरियन्टल
- भारतीय दर्शन - डॉ. राधा कृष्णनन्,
- जैन धर्म और दर्शन - डॉ. कमला पन्त, राजपाल एण्ड सन्स
- जैन दर्शन में धर्म का स्वरूप - डॉ. कृष्ण कुमार सिंह, पार्श्वनाथ विद्यापीठ, वाराणसी
- जैन दर्शन - श्री लाल राम जी शास्त्री
- जैन दर्शन - मोहन लाल मेहता, श्री सन्मति, ज्ञानपीठ, आगरा
- जैन धर्म और दर्शन - मुनि श्री प्रमाण सागर जी महाराज
- जैन दर्शन परिभाषा कोश - वैज्ञानिक तथा तकनीकि शब्दावली आयोग
- संस्कृत वाङ्मय का बृहद् इतिहास, द्वादश खण्ड, जैन-बौद्ध-चार्वाक दर्शन

कक्षा - आचार्यः
विषयः - दर्शनम्
सांख्य-दर्शनम्-I

सत्रार्द्धम् : तृतीयम्

पत्रम् : द्वितीयम्

विषय कूटाङ्कः	प्रश्नपत्र- क्रमाङ्कः	एककम्	पाठ्यग्रन्थः- प्रथमोऽध्यायः	पूर्णाङ्काः	अवधिः	श्रेयोऽ ङ्कः
AC(D)-3.2	द्वितीयम्		पाठ्यांशः	१००	९० होराः	६
		१	मङ्गलाचरणम्, अन्यशास्त्रैः सांख्यस्य अगतार्थत्वम्, सांख्यदर्शनस्य चतुर्व्यूहाः, प्रथमसूत्रभाष्यं, त्रिविधदुःखानां स्वरूपम्, आत्मनः-स्वतोबन्धराहित्यम्	१६	१५ होराः	१
		२	पञ्चविंशतितत्त्वानाम् उत्पत्तिकथनम्, प्रकृतिसिद्धिः, पुरुषसिद्धिः, विवेकस्यैव मोक्षहेतुत्वम्, प्रमाणसामान्यलक्षणम्, प्रमाणभेदाः, प्रत्यक्षम्	१६	१५ होराः	१
		३	अनुमानं, शब्दः, ईश्वरसिद्धिः, सत्कार्यवादः, गुणानामन्योन्यं साधर्म्यवैधर्म्ये	१६	१५ होराः	१
		४	महत्तत्त्वादीनां कार्यत्ववर्णनम्, शरीराद्यतिरिक्तपुरुषसिद्धिः पुरुषस्य नित्यशुद्धबुद्धमुक्ततञ्च	१६	१५ होराः	१
		५	पुरुषबहुत्वसिद्धिः, आत्मैक्यपक्षखण्डनम्, पुरुषे चिदुपरागात् कर्तृत्वम्	१६	१५ होराः	१
		६	आन्तरिकमूल्याङ्कनम् १. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अङ्काः ०५ २. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या अङ्काः ०५ ३. शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च अङ्काः ०५ ४. उपस्थितिः अङ्काः ०५ ७५% = ०१ अङ्कः ७६%-८०% = ०२ अङ्कौ ८१%-८५% = ०३ अङ्काः ८६%-९०% = ०४ अङ्काः ९१% तः अधिकम् = ०५ अङ्काः ।	२०	१५ होराः	१

सहायक पुस्तकानि -

1. सांख्यप्रवचनभाष्य 2. सांख्यप्रवचनभाष्यम्, हिन्दीव्याख्यासहितम्, 3. सांख्यदर्शनम्	- गजाननशास्त्री मुसलगांवकर, चौखम्बा संस्कृत संस्थान, वाराणसी - गजाननशास्त्री मुसलगांवकर, चौखम्बा संस्कृत संस्थान, वाराणसी - स्वामी ब्रह्ममुनि परिव्राजक, विद्यामार्तण्ड, सत्यधर्म प्रकाशन

कक्षा - आचार्यः
विषयः- दर्शनम्
योग-दर्शनम्-I

सत्रार्द्धम् : तृतीयम्

पत्रम् : तृतीयम्

विषय कूटाङ्कः	प्रश्नपत्र- क्रमाङ्कः	एककम्	पाठ्यग्रन्थः - समाधिसाधनपादद्वयम्	पूर्णाङ्काः	अवधिः	श्रेयोऽङ्कः
AC(D)-3.3	तृतीयम्		पाठ्यांशः	१००	९० होराः	६
		१	चित्तभूमयः, योगस्वरूपम्, चित्तवृत्तयः, वृत्तिनिरोधः, सम्प्रज्ञातसमाधिः	१६	१५ होराः	१
		२	सम्प्रज्ञातभेदाः, ईश्वरः, असम्प्रज्ञातसमाधिः, अन्तरायाः, समापत्तिः	१६	१५ होराः	१
		३	समापत्तिभेदाः, ऋतम्भरा क्रियायोगाः, पञ्चक्लेशाः, हेयं, हेयहेतुः, हानं, हानोपायः	१६	१५ होराः	१
		४	गुणपर्वणि, योगहेतुरविद्या, सप्तधाप्रान्तभूमयः, यमाः, यमभेदाः	१६	१५ होराः	१
		५	नियमाः, नियमभेदाः, आसनानि, प्राणायामः, प्रत्याहारेः	१६	१५ होराः	१
		६	आन्तरिकमूल्याङ्कनम् १. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अङ्काः ०५ २. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या अङ्काः ०५ ३. शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च अङ्काः ०५ ४. उपस्थितिः अङ्काः ०५ ७५% = ०१ अङ्कः ७६%-८०% = ०२ अङ्कौ ८१%-८५% = ०३ अङ्काः ८६%-९०% = ०४ अङ्काः ९१% तः अधिकम् = ०५ अङ्काः ।	२०	१५ होराः	१

सहायक पुस्तकानि

- पातञ्जलयोगदर्शनम् - डॉ. श्रीनारायणमिश्रः, भारतीय विद्या प्रकाशन, यू.वि., जवाहर नगर, बंग्लो रोड, दिल्ली
- योगसूत्रम् व्यासभाष्यसहितम्, तत्त्ववैशारदी वार्तिक सहितम्, हिन्दी अनुवादक विमला कर्णाटक, तारा प्रिंटिंग प्रेस, वाराणसी
- पातञ्जलयोगदर्शनम् व्यासभाष्यसहितम्, - चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी
- पातञ्जलयोगदर्शनम् - डॉ. रमाशंकर त्रिपाठी, चौखम्बा कृष्णदास अकादमी, वाराणसी
- पातञ्जलयोगदर्शनम् (1-4 भाग) - डॉ. विमला कर्णाटक, रत्ना प्रकाशन, वाराणसी
- पातञ्जलयोगदर्शनम्, व्याख्याकार - डॉ. सुरेन्द्रचन्द्र श्रीवास्तव, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी
- योगदर्शनम् - आचार्य उदयवीर शास्त्री, विजय कुमार गोविन्दराम हसानन्द, दिल्ली

कक्षा - आचार्यः
विषयः- दर्शनम्
वेदान्तदर्शनम्-I

सत्रार्द्धम् : तृतीयम्

पत्रम् : चतुर्थम्

विषय कूटाङ्कः	प्रश्नपत्र- क्रमाङ्कः	एककम्	पाठ्यग्रन्थः - चतुः सूत्री	पूर्णाङ्काः	अवधिः	श्रेयोऽङ्कः
AC(D)-3.4	चतुर्थम्		पाठ्यांशः	१००	१० होराः	६
		१	अध्यासभाष्यम्, अथशब्दनिर्वचनम्, अतः शब्दनिर्वचनम्	१६	१५ होराः	१
		२	ब्रह्मजिज्ञासाशब्दार्थः, आत्मस्वरूपे विप्रतिपत्तयः, जन्माद्यधिकरणम्, जन्मादि इत्यत्र समासविचारः,	१६	१५ होराः	१
		३	यतः शब्दार्थः शास्त्रयोनित्वाधिकरणम्, प्रथमं वर्णकं द्वितीयं वर्णकञ्च	१६	१५ होराः	१
		४	कार्ये एव वेदान्तानां प्रामाण्यमिति पूर्वपक्षः, ब्रह्मणि वेदान्तानां प्रामाण्यमिति निरूपणम्,	१६	१५ होराः	१
		५	प्रतिपत्तिविधिविषयत्वं, ब्रह्मणः इति द्वितीयः पूर्वपक्षः, कर्मब्रह्मविद्याफलयोः वैलक्षण्यम्, मोक्षस्य नित्यत्वम्, उत्तरमीमांसायाः स्वतन्त्रशास्त्र	१६	१५ होराः	१
		६	आन्तरिकमूल्याङ्कनम् १. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अङ्काः ०५ २. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या अङ्काः ०५ ३. शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च अङ्काः ०५ ४. उपस्थितिः अङ्काः ०५ ७५% = ०१ अङ्कः ७६%-८०% = ०२ अङ्कौ ८१%-८५% = ०३ अङ्काः ८६%-९०% = ०४ अङ्काः ९१% तः अधिकम् = ०५ अङ्काः।	२०	१५ होराः	१

सहायक पुस्तकानि

- ब्रह्मसूत्रशाङ्करभाष्यम्, - MLBD, वाराणसी
- ब्रह्मसूत्रशाङ्करभाष्यम्, - भामती रत्नप्रभा, न्यायनिर्णयसहितम्, MLBD, वाराणसी
- ब्रह्मसूत्रशाङ्करभाष्यम्, - भामती कल्पतरु, परिमल प्रकाशन
- ब्रह्मसूत्रशाङ्करभाष्यम्, - भामती कल्पतरु टीकात्रयोपेतम्, रा.सं-संस्थान, नई दिल्ली
- ब्रह्मसूत्रशाङ्करभाष्यम्, भामती टीका, हिन्दी अनुवादक - स्वामियोगीन्द्रानन्द, उदासीन आश्रम, वाराणसी
- ब्रह्मसूत्रशाङ्करभाष्यम्, ब्रह्मतत्त्वविमर्शिनी हिन्दी व्याख्या सहित, व्याख्याकार - स्वामी हनुमानदास षट्शास्त्री, चौखम्बा पब्लिशिंग हाउस, नई दिल्ली
- ब्रह्मसूत्रशाङ्करभाष्यम् (मूलमात्रम्) सम्पादक - वासुदेव शर्मा
- ब्रह्मसूत्रशाङ्करभाष्यम्, श्रीवाचस्पति मिश्र कृत भामती, शांकर भाष्य तथा हिन्दी व्याख्या सहित - स्वामी योगीन्द्रानन्द, चौखम्बा पब्लिशिंग हाउस, दिल्ली
- ब्रह्मसूत्रशाङ्करभाष्यम् (सत्यानन्दी दीपिकया समलङ्कृतम्), व्याख्याकार - स्वामी सत्यानन्द सरस्वती, चौखम्बा पब्लिशिंग
- ब्रह्मसूत्रशाङ्करभाष्यम् एवं रत्नप्रभा समलङ्कृतम्, भाग 1,2 & 3

कक्षा - आचार्यः

विषयः- दर्शनम्

सर्वदर्शनम्-I

सत्रार्द्धम् : तृतीयम्

पत्रम् : पञ्चमम्

विषय कूटाङ्कः	प्रश्नपत्र- क्रमाङ्कः	एककम्	पाठ्यग्रन्थः - आदिम अष्टाध्यायाः	पूर्णाङ्काः	अवधिः	श्रेयोऽङ्कः
AC(D)-3.5	पञ्चमम्		पाठ्यांशः	१००	१० होराः	६
		१	चार्वाकदर्शनम्- चत्वार्येवतत्त्वानां निरूपणम्, प्रत्यक्षमेव प्रमाणम्, चार्वाकसम्मतमोक्षः बौद्धदर्शनम्- प्रत्यक्षमानुमानञ्चेति प्रमाणे द्वे, चतुर्विधया भावनया परमपुरुषार्थसिद्धिः, बौद्धानां चातुर्विध्यम्	१६	१५ होराः	१
		२	जैनदर्शनम्- स्थायिनः आत्मनः निरूपणम्, तत्त्वानि, स्याद्वादः मोक्षश्च श्रीरामानुजदर्शनम्- त्रयः पदार्थाः, जीवपरमात्मनोः शरीरात्मभावः मोक्षश्च	१६	१५ होराः	१
		३	श्रीपूर्णप्रज्ञदर्शनम् – द्विविधं तत्त्वं, पञ्चविभेदाः मोक्षश्च नकुलीशापाशुपतिदर्शनम् – पशुपतिशब्दस्य निर्वचनम्, गुरुस्वरूपम्, दुःखान्तस्य द्वैविध्यम्	१६	१५ होराः	१
		४	शैवदर्शनम्- कृत्यपञ्चकं, पशूनां त्रैविध्यम्, पुर्यष्टकम्, पाशानां भेदाः	१६	१५ होराः	१
		५	प्रत्यभिज्ञादर्शनम् – प्रत्यभिज्ञायाः स्वरूपम्, महेश्वरस्य विश्वकर्तृत्वम्, बद्धमुक्तयोः स्वरूपम्	१६	१५ होराः	१
		६	आन्तरिकमूल्याङ्कनम् १. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अङ्काः ०५ २. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या अङ्काः ०५ ३. शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च अङ्काः ०५ ४. उपस्थितिः अङ्काः ०५ ७५% = ०१ अङ्कः ७६%-८०% = ०२ अङ्कौ ८१%-८५% = ०३ अङ्काः ८६%-९०% = ०४ अङ्काः ९१% तः अधिकम् = ०५ अङ्काः।	२०	१५ होराः	१

सहायक पुस्तकानि

१. सर्वदर्शनसङ्ग्रहः व्याख्या - वासुदेव शास्त्री अभयङ्कर भारतीय कला प्रकाशन, दिल्ली
२. सर्वदर्शनसङ्ग्रहः हिन्दी अनुवाद - उमाशङ्कर ऋषि, चौखम्भा संस्कृत संस्थान, वाराणसी
३. सर्वदर्शनसङ्ग्रहः संस्कृत एवम् हिन्दी अनुवाद - खेमराज श्रीकृष्णदास प्रकाशन

कक्षा - आचार्यः

विषयः- दर्शनम्

सांख्य-दर्शनम्-II

सत्रार्द्धम् : चतुर्थम्

पत्रम् : द्वितीयम्

विषय कूटाङ्कः	प्रश्नपत्र- क्रमाङ्कः	एककम्	पाठ्यग्रन्थः - द्वितीयतृतीयाध्यायौ	पूर्णाङ्काः	अवधिः	श्रेयोऽङ्कः
AC(D)-4.2	द्वितीयम्		पाठ्यांशः	१००	१० होराः	६
		१	सृष्टिप्रयोजनम्, महत्तत्त्वस्य लक्षणधर्माः, अहंकारस्य लक्षणं कार्याणि च	१६	१५ होराः	१
		२	इन्द्रियाणाम् अभौतिकत्वम्, इन्द्रियभेदाः, मनो नित्यत्वनिरासः, बुद्धिवृत्तीनां विवेचनम्	१६	१५ होराः	१
		३	करणानां प्रवृत्तिकारः, बुद्धेः प्राधान्यम्, महाभूतोत्पत्तिः, शरीरद्वयस्वरूपम् स्थूलशरीरविचारश्च	१६	१५ होराः	१
		४	शरीरात्मवादखण्डनम्, लिङ्गशरीरस्य कार्याणि, मोक्षसाधनविचारः, बन्धहेतुविपर्ययस्वरूपम्, अशक्तिभेदाः, तुष्टिभेदाः, सिद्धिभेदाः	१६	१५ होराः	१
		५	पुरुषे बन्धमोक्षयोः अवास्तवत्वम्, जीवनविचारः, विदेहमुक्तिविचारः	१६	१५ होराः	१
		६	आन्तरिकमूल्याङ्कनम् १. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अङ्काः ०५ २. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या अङ्काः ०५ ३. शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च अङ्काः ०५ ४. उपस्थितिः अङ्काः ०५ ७५% = ०१ अङ्कः ७६%-८०% = ०२ अङ्कौ ८१%-८५% = ०३ अङ्काः ८६%-९०% = ०४ अङ्काः ९१% तः अधिकम् = ०५ अङ्काः।	२०	१५ होराः	१

सहायक पुस्तकानि

- सांख्यप्रवचनभाष्य - गजाननशास्त्री मुसलगांवकर, चौखम्बा संस्कृत संस्थान, वाराणसी
- सांख्यप्रवचनभाष्यम्, हिन्दीव्याख्यासहितम्, - गजाननशास्त्री मुसलगांवकर, चौखम्बा संस्कृत संस्थान, वाराणसी
- सांख्यदर्शनम् - स्वामी ब्रह्ममुनि परिव्राजक, विद्यामार्तण्ड, सत्यधर्म प्रकाशन

कक्षा - आचार्यः
विषयः- दर्शनम्
योग-दर्शनम्-II

सत्रार्द्धम् : चतुर्थम्

पत्रम् : तृतीयम्

विषय कूटाङ्कः	प्रश्नपत्र- क्रमाङ्कः	एककम्	पाठ्यग्रन्थः - विभक्तिकैवल्यपादद्वयम्	पूर्णाङ्कः	अवधिः	श्रेयोऽङ्कः
AC(D)-4.3	तृतीयम्		पाठ्यांशः	१००	९० होराः	६
		१	धारणा, ध्यानम्, समाधिः, संयमः, परिणामाः परिणामभेदाश्च	१६	१५ होराः	१
		२	सर्वज्ञभूतरुतज्ञानम्, परचित्तज्ञानम्, पूर्वजातिज्ञानम्, बलेषु हस्तिबलादीनि इति सूत्रतः स्वार्थसंयमात् पुरुषज्ञानम् इति सूत्रं यावत्	१६	१५ होराः	१
		३	विभूतिस्वरूपम्, व्युत्थाने सिद्धयः इति सूत्रतः सर्वज्ञातृत्वपर्यन्तं योगविभूतयः	१६	१५ होराः	१
		४	दोषबीजक्षये कैवल्यम्, समाधिजाः सिद्धयः	१६	१५ होराः	१
		५	कर्मणां विवेचनम्, धर्ममेघसमाधिः, कैवल्यम्	१६	१५ होराः	१
		६	आन्तरिकमूल्याङ्कनम् १. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अङ्काः ०५ २. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या अङ्काः ०५ ३. शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च अङ्काः ०५ ४. उपस्थितिः अङ्काः ०५ ७५% = ०१ अङ्कः ७६%-८०% = ०२ अङ्कौ ८१%-८५% = ०३ अङ्काः ८६%-९०% = ०४ अङ्काः ९१% तः अधिकम् = ०५ अङ्काः ।	२०	१५ होराः	१

सहायक पुस्तकानि

- पातञ्जलयोगदर्शनम् - डॉ. श्रीनारायणमिश्रः, भारतीय विद्या प्रकाशन, यू.वि., जवाहर नगर, बंग्लो रोड, दिल्ली
- योगसूत्रम् व्यासभाष्यसहितम्, तत्त्ववैशारदी वार्तिक सहितम्, हिन्दी अनुवादक विमला कर्णाटक, तारा प्रिंटिंग प्रेस, वाराणसी
- पातञ्जलयोगदर्शनम् व्यासभाष्यसहितम्, चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी
- पातञ्जलयोगदर्शनम् - डॉ. रमाशंकर त्रिपाठी, चौखम्बा कृष्णदास अकादमी, वाराणसी
- पातञ्जलयोगदर्शनम् (1-4 भाग) - डॉ. विमला कर्णाटक, रत्ना प्रकाशन, वाराणसी
- पातञ्जलयोगदर्शनम्, व्याख्याकार - डॉ. सुरेन्द्रचन्द्र श्रीवास्तव, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी
- योगदर्शनम् - आचार्य उदयवीर शास्त्री, विजय कुमार गोविन्दराम हसानन्द, दिल्ली

कक्षा - आचार्यः
विषयः- दर्शनम्
वेदान्तदर्शनम्-II

सत्रार्द्धम् : चतुर्थम्

पत्रम् : चतुर्थम्

विषय कूटाङ्कः	प्रश्नपत्र- क्रमाङ्कः	एककम्	पाठ्यग्रन्थः - तर्कपादः	पूर्णाङ्कः	अवधिः	श्रेयोऽङ्कः
AC(D)-4.4	चतुर्थम्		पाठ्यांशः	१००	१० होराः	६
		१	सांख्यदर्शनस्य पूर्वपक्षः, सांख्यदर्शनस्य खण्डनम् वैशेषिकदर्शनस्य पूर्वपक्षश्च	१६	१५ होराः	१
		२	वैशेषिकदर्शनस्य निरासः, बौद्धानां सौत्रान्तिकवैभाषिकानां पूर्वपक्षः बौद्धमतस्य निरासश्च	१६	१५ होराः	१
		३	योगाचारमाध्यमिकानां पूर्वपक्षः योगाचारमाध्यमिकमत निरासश्च	१६	१५ होराः	१
		४	जैनदर्शनस्य पूर्वपक्षः जैनदर्शनस्य निरासः	१६	१५ होराः	१
		५	केवलाधिष्ठात्रीश्वरकारणवादस्य पूर्वपक्षः तस्य निरासः पाञ्चरात्रमतसमीक्षणञ्च	१६	१५ होराः	१
		६	आन्तरिकमूल्याङ्कनम् १. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अङ्काः ०५ २. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या अङ्काः ०५ ३. शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च अङ्काः ०५ ४. उपस्थितिः अङ्काः ०५ ७५% = ०१ अङ्कः ७६%-८०% = ०२ अङ्कौ ८१%-८५% = ०३ अङ्काः ८६%-९०% = ०४ अङ्काः ९१% तः अधिकम् = ०५ अङ्काः ।	२०	१५ होराः	१

सहायक पुस्तकानि

1. ब्रह्मसूत्रशाङ्करभाष्यम्, MLBD, वाराणसी
2. ब्रह्मसूत्रशाङ्करभाष्यम्, भामती रत्नप्रभा, न्यायनिर्णयसहितम्, MLBD, वाराणसी
3. ब्रह्मसूत्रशाङ्करभाष्यम्, भामती कल्पतरु, परिमल प्रकाशन
4. ब्रह्मसूत्रशाङ्करभाष्यम्, भामती कल्पतरु टीकात्रयोपेतम्, रा.सं-संस्थान, नई दिल्ली
5. ब्रह्मसूत्रशाङ्करभाष्यम्, भामती टीका, हिन्दी अनुवादक - स्वामियोगीन्द्रानन्द, उदासीन आश्रम, वाराणसी
6. ब्रह्मसूत्रशाङ्करभाष्यम्, ब्रह्मतत्त्वविमर्शिनी हिन्दी व्याख्या सहित, व्याख्याकार - स्वामी हनुमानदास षट्शास्त्री, चौखम्बा पब्लिशिंग हाउस, नई दिल्ली
7. ब्रह्मसूत्रशाङ्करभाष्यम् (मूलमात्रम्) सम्पादक - वासुदेव शर्मा
8. ब्रह्मसूत्रशाङ्करभाष्यम्, श्रीवाचस्पति मिश्र कृत भामती, शांकर भाष्य तथा हिन्दी व्याख्या सहित - स्वामी योगीन्द्रानन्द, चौखम्बा पब्लिशिंग हाउस, दिल्ली
9. ब्रह्मसूत्रशाङ्करभाष्यम् (सत्यानन्दी दीपिकया समलङ्कृतम्), व्याख्याकार- स्वामी सत्यानन्द सरस्वती, चौखम्बा पब्लिशिंग
10. ब्रह्मसूत्रशाङ्करभाष्यम् एवं रत्नप्रभा समलङ्कृतम्, भाग 1,2 & 3

कक्षा - आचार्यः
विषयः- दर्शनम्
सर्वदर्शनम्-II

सत्रार्द्धम् : चतुर्थम्

पत्रम् : पञ्चमम्

विषय कूटाङ्कः	प्रश्नपत्र- क्रमाङ्कः	एककम्	पाठ्यग्रन्थः - रसेश्वरदर्शनादारभ्य ग्रन्थसमाप्त्यन्तो भागः	पूर्णाङ्काः	अवधिः	श्रेयोऽङ्कः
AC(D)-4.5	पञ्चमम्		पाठ्यांशः	१००	१० होराः	६
		१	रसेश्वरदर्शनम्- रसस्य पारदत्वम्, जीवनमुक्त्युपायाः, अष्टादशसंस्काराश्च औलूक्यदर्शनम् – दर्शनस्य प्रयोजनम्, त्रिविधाशास्त्रस्य प्रवृत्तिः, षड्भावपदार्थाः, द्रव्यादीनां लक्षणानि, पाकजोत्पत्तिप्रक्रिया, द्वित्वाद्युत्पत्तिप्रक्रिया विभागजविभागोत्पत्तिप्रक्रिया च	१६	१५ होराः	१
		२	अक्षपाददर्शनम्- न्यायदर्शनस्य पञ्चाध्यायानां सारः,	१६	१५ होराः	१
		३	जैमिनिदर्शनम् – द्वादशाध्यायानां सारः, जिज्ञासाधिकरणम्, अध्ययनविधिः, वेदानामपौरुषेयत्वम्, शब्दनित्यत्वम् स्वतः प्रामाण्यवादश्च	१६	१५ होराः	१
		४	पाणिनिदर्शनम् – व्याकरणस्य विषयः प्रयोजनञ्च सांख्यदर्शनम् – पञ्चविंशतितत्त्वानि, सृष्टिप्रक्रिया, त्रीणिप्रमाणानि, सत्कार्यवादः मोक्षश्च	१६	१५ होराः	१
		५	पातञ्जलयोगदर्शनम् – योगशास्त्रस्य पादचतुष्टयस्य सारः, समाधिः, पञ्चक्लेशाः योगाङ्गानि च शाङ्करदर्शनम् – विवर्तवादः, चतुर्णामध्यायानां सारः, जिज्ञासाधिकरणम्, अनिर्वचनीयख्यातिः, अविद्या अद्वैतवेदान्ते बन्धमोक्षयोः व्यवस्था च	१६	१५ होराः	१
		६	आन्तरिकमूल्याङ्कनम् १. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अङ्काः ०५ २. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या अङ्काः ०५ ३. शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च अङ्काः ०५ ४. उपस्थितिः अङ्काः ०५ ७५% = ०१ अङ्कः ७६%-८०% = ०२ अङ्कौ ८१%-८५% = ०३ अङ्काः ८६%-९०% = ०४ अङ्काः ९१% तः अधिकम् = ०५ अङ्काः।	२०	१५ होराः	१

सहायक पुस्तकानि

- सर्वदर्शनसङ्ग्रहः व्याख्या वासुदेव शास्त्री अभयङ्कर भारतीय कला प्रकाशन, दिल्ली
- सर्वदर्शनसङ्ग्रहः हिन्दी अनुवाद, उमाशङ्कर ऋषि, चौखम्भा संस्कृत संस्थान, वाराणसी
- सर्वदर्शनसङ्ग्रहः संस्कृत एवम् हिन्दी अनुवाद, खेमराज श्रीकृष्णदास प्रकाशन
- Sarvadarshan Sangraha : Commentary in English by Dr. M.M. Aggrawal
- Sarvadarshan-Samgraha of Sayana-Madhva by T.G. MAinkar, Bhandarkar Oriental Research Institute, Poona
- Sarvadarshana Samgraha of Madhvacharya- Edited by K.L. Joshi, Parimal Publications Pvt. Ltd.
- सर्वदर्शनसंग्रहः – श्री माधवाचार्य, आनन्दाश्रम, पुणे Sarvadarshan-Samgraha of Sayana-Madhva by T.G. MAinkar, Bhandarkar Oriental Research Institute, Poona
- Sarvadarshana Samgraha of Madhvacharya - Edited by K.L. Joshi, Parimal Publications Pvt. Ltd.
- सर्वदर्शनसंग्रहः – श्री माधवाचार्य, आनन्दाश्रम, पुणे